

רע"פ 74/13 - ניסים חלידו נ' מדינת ישראל

רע"פ 74/13 - ניסים חלידו נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 74/13

ניסים חלידו

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[17.03.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 6.12.2012, בע"פ 43765-05-12, שניתן על-ידי

כב' השופטים ש' ברלינר - סג"נ; י' גריל - סג"נ; ו-ב' בר-זיו

בשם המבקש - עו"ד פרופ' דן ביין

בשם המשיבה - עו"ד עמנואל לינדר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 43765-05-12 (כב' השופטים ש' ברלינר - סג"נ; י' גריל-סג"נ; ב' בר-זיו), מיום 6.12.2012, אשר דחה את ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום בחיפה, בת"פ 3579/06 (כב' השופט ז' פלאח), מיום 10.1.2012, ועל גזר דינו, מיום 16.4.12. כתב האישום
2. נגד המבקש, רואה חשבון במקצועו ועובד מס הכנסה, אשר שימש, בין השנים 1997-2004, כמנהל תחום (רכז בכיר) בפקיד שומה חיפה, הוגש כתב אישום בגין עבירות מס. כתב האישום הוגש גם נגד אשת המבקש, אחיו וחברות שונות, שהמבקש היה, על פי הטענה, מנהלן הפעיל ובעל שליטה בהן.
3. על פי האישום הראשון בכתב האישום, שימש המבקש בעל שליטה ומנהל פעיל של חברות פרטיות, במקביל למשרתו ברשות המיסים, אך הוא לא נרשם כבעל המניות בהן, על מנת להסתיר את חלקו באותן חברות ולהתחמק מתשלום מס. בנוסף, הוא לא דיווח על הכנסותיו לפקיד השומה, ונמנע מלדווח לנציבות מס הכנסה על פעילותו בחברות אלו, בניגוד להוראות התקשי"ר, החלות עליו.

עוד הובהר בכתב האישום, כי המבקש פעל במרמה, בעורמה ותחבולה על מנת להסתיר את הכנסותיו מחברות אלו, ובין היתר, דאג שלא לחרוג ממגבלות אישור העבודה הפרטית שהוענק לו, לבקשתו, מטעם נציבות מס הכנסה. לעניין זה יש להבהיר, כי בנוסף לתפקידו ברשות המיסים, שימש המבקש מרצה לחשבונאות ולמיסים בסניף הצפוני של מכללת רמת גן, כשבדיו אישור מטעם הנציבות לקבלת הכנסה פרטית עד לגובה של 4,000 ₪ לחודש, וכי בעקבות בקשתו לקבל אישור לכתיבת ספרים, העניקה לו הנציבות אישור לקבלת תגמולים ו/או זכויות יוצרים, שאינו מוגבל בסכום ו/או בתקופה. בין השנים 1997-1999, קיבל המבקש שכר ממכללת רמת גן בגובה 4,000 ₪ ואת יתרת התמורה המגיעה לו בגין ניהול אחת החברות, היא חברת המכללה העסקית הצפונית בע"מ (להלן: המכללה הצפונית), קיבל המבקש באמצעות חברה אחרת, חברת יורני מערכות יזמות ניהול ואחזקות בע"מ (להלן: חברת יורני), כ"דמי ניהול", כאשר בשתי החברות הוא שימש בעל שליטה, אך, כאמור, הוא לא דיווח על כך ולא על הכנסות שקיבל מהן. בשנים אלו בלבד, ניכתה חברת המכללה הצפונית מדמי הניהול, מס במקור.

בין השנים 1999-2002, קיבל המבקש את התמורה בגין ניהול המכללה הצפונית ו/או חברת אס.אם, חברה שגם בה היה המבקש, וכן אשתו, בעל שליטה, ונכנסה בנעלי המכללה הצפונית, וזאת באמצעות חברת יוסקה שיווק ציוד משרדי וצעצועים בע"מ (להלן: חברת יוסקה). חברת יוסקה הוקמה על-ידי אחיו של המבקש, לבקשתו, ואשר, בהתאם להוראת המבקש, הציגה לחברת יורני חשבוניות כוזבות בגין "זכויות יוצרים", אף שבפועל עסקה חברת יוסקה במכירה ובשיווק של צעצועים.

בשנת 2003, נחתם הסכם בין חברת אס.אם לבין המכללה למנהל, לפיו תעביר חברת אס.אם את פעילותה כמפעילת מכללה ללימודי חשבונאות למכללה למנהל, תמורת סכום של 3,400,000 ₪. המבקש אף חתם על התחייבות כלפי המכללה, כי לא יתחרה בה למשך חמש שנים, בתמורה לקבלת סכום של 600,000 ₪, ועל פי ההסכם, הוא היה זכאי לקבל לידיו גם מחצית מהרווחים שיוותרו בידי חברת אס.אם, לאחר תשלום כל התחייבויותיה לצדדים שלישיים. על אף שהסכם זה יצר הכנסות למבקש, בדמות רווחי הון, הוא נמנע מלדווח עליהן לפקיד השומה, ולא שילם מקדמה על חשבון רווחי ההון תוך 30 יום, כמתחייב מהוראות פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה), וזאת עד ליום 7.3.2005. בשנות המס 2003-2004 לא הודיע המבקש לפקיד השומה על היותו בעל שליטה, יחד עם אשתו, בחברת אס.אם ולא דיווח על הכנסותיו. בחודשים ינואר-פברואר לשנת 2006 הגיש המבקש, יחד עם אשתו, דו"חות לפקיד השומה בגין השנים 2000-2004, אולם לא כלל בהם את עובדת היותם בעלי שליטה בחברת אס.אם, החל משנת 2001. למבקש ייוחסו, במסגרת האישום הראשון, שמונה עבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודה.

4. במסגרת האישום השני נטען, כי המבקש, פעל לסייע לאחד מהמרצים במכללה הצפונית להתחמק מתשלום מס, ובעקבות כך הוא הואשם בשלוש עבירות של מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח, לפי סעיפים 220(2) ו-224 א לפקודה; שלוש עבירות של הכנה וקיום של פנקסים ורשומות כוזבים, לפי סעיפים 220(4) ו-224 א לפקודה; ושלוש עבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה, לפי סעיפים 220(5) ו-224 א לפקודה.

פסק דינו של בית משפט השלום

5. לאחר דיון הוכחות קבע בית משפט השלום, בפסק דין מפורט ומקיף, כי יש להרשיע את המבקש בעבירות המיוחסות לו באישום הראשון, ולזכותו מהמיוחס לו באישום השני בכתב האישום, מטעמי הגנה מן הצדק.

בית המשפט קבע, בהתבסס על עדות שותפיו לשעבר של המבקש ועל מסמכים שונים בהם עשה המבקש שימוש בתקופה הרלוונטית, כי המבקש שימש מנהל ובעל שליטה של כל החברות המוזכרות באישום הראשון. ועוד נקבע כי הוא הסווה את מעמדו זה ואת הכנסותיו, באמצעות מצגים כוזבים, על מנת להתחמק מתשלום מס. על פי הראיות שהוצגו בבית המשפט, ולאחר שמצא את עדותו של המבקש בלתי מהימנה, קבע בית משפט קמא, כי המבקש השמיט מרשומות המס הכנסות, אם כ"דמי ניהול" ואם בהגדרתן כ"זכויות יוצרים", בשווי העולה על חצי מליון ₪. זאת, כאשר הוא פועל בדרכי מרמה ותחבולה שיאפשרו לו להתחמק מתשלום המס, ואף שלא לחרוג מגובה ההכנסה הפרטית הנוספת שאושרה לו על ידי נציבות מס הכנסה. התנהלותו של המבקש כללה יצירת נאמנויות בדויות, שבאמצעותן הבטיח לעצמו את הכנסותיו, ובמקביל איפשר לו להרחיק עצמו מכל קשר לבעלות בחברות השונות; הכללת סעיפי סודיות בהסכמים השונים עם שותפיו, שסייעו לו להסתיר את מעמדו כבעלים; העדר פנייה לנציבות שירות המדינה לקבל אישור למעמדו כבעלים בחברת השונות; ובעיקר רישום כוזב של הכנסותיו בגין ניהול החברות, בין השנים 1999-2002, כתמורה עבור "זכויות יוצרים" פיקטיביות, שלכאורה מגיעות לחברה שבבעלות אחיו, אשר עסקה למעשה בשיווק ובמכירת צעצועים.

עוד פסק בית משפט השלום, כי המבקש לא דיווח לפקיד השומה על רווחי ההון שהפיק מההסכם שנחתם עם המכללה למנהל, בשנת 2003, ולא שילם מקדמה בגין אותם רווחים, כמתחייב מהוראות הפקודה, אלא כעבור כשנה ומחצה מעריכת ההסכם. אי דיווח זה, הבהיר בית המשפט, נבע גם הוא מנסיונו של המבקש להסתיר עצמו מרשומות המס, והדיווח המאוחר נעשה משום חששו, כי שותפתו והכנסותיו ייחשפו. בית משפט השלום אף אימץ את עובדות האישום הנוגעות לשנים 2003-2004, וקבע כי המבקש פעל במטרה להתחמק מתשלום מס, גם בשנים אלו.

לעניין היסוד הנפשי הדרוש להרשעת המבקש באישום הראשון, נקבע כי הראיות הנסיבתיות, כגון התנהגותו של המבקש ומעשיו, אשר פורטו בהכרעת הדין, מלמדות על קיומה של כוונה מיוחדת להתחמק ממס, קל וחומר, לאור מעמדו של המבקש במס הכנסה והבנתו בתחום המיסים.

6. במסגרת גזר הדין, הדגיש בית משפט השלום, כי מעשיו של המבקש גרמו נזק כלכלי כבד לקופת המדינה ופגעו בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המיסוי. בית המשפט שקל לחומרה את משך הזמן בו ביצע המבקש את העבירות; את התחכום הרב בביצועו, אשר כלל את ניצול הידע המקצועי אשר צבר המבקש. בין היתר מכוח עבודתו ברשות המיסים; ואת העובדה, כי הוא לא היסס להשתמש בקרוביו כדי להתעשר על חשבון הקופה הציבורית. עוד נתן בית משפט קמא את דעתו לכך, כי העבירות שביצע המבקש, אשר הינו רואה חשבון בעל תפקיד בכיר ברשות המיסים, פגעו באמון הציבור ברואי החשבון, באמון שלטונות המס ברואי החשבון, ובאמון הציבור ברשויות המס. בית משפט השלום ציין, לחובת המבקש, אף את העובדה, כי הלה לא התחרט על מעשיו או הבין את חומרתם, ולא הסיר את מחדלי תשלום המס, עד למועד כתיבת גזר הדין. לאור המפורט לעיל, סבר בית משפט השלום כי יש להשית על המבקש עונש מאסר משמעותי, אשר יגלם גם את עקרון הרתעת היחיד והרתעת הרבים.

עוד הבהיר בית המשפט השלום בגזר דינו, כי אין מקום ליתן משקל לעברו הנקי של המבקש, המאפיין את מבצעי העבירות הכלכליות, ואין להתחשב במבקש, וודאי שלא באופן מהותי, נוכח הטענה בדבר מצבו הכלכלי הקשה והנזק שנגרם למשפחתו, נסיבות אותן היה צריך המבקש לשקול, טרם שביצע את העבירות, בהן הורשע.

לזכותו של המבקש, שקל בית המשפט את חלוף הזמן, מאז בוצעו העבירות ועד למועד הגשת כתב האישום, וממועד זה ועד ליום מתן גזר הדין בעניינו של המבקש. עם זאת, הדגיש בית המשפט כי בשל הקושי הגלום בחשיפת עבירות כלכליות ובניהול הדיון בעבירות מורכבות אלו, יש ליתן לשיקול זה משקל מוגבל.

7. לאחר איזון בין השיקולים השונים, ומשלא מצא שיקולי שיקום המצדיקים סטייה מרף הענישה ההולמת, קבע בית משפט קמא, כי יש להשית על המבקש עונש מאסר בפועל למשך 36 חודשים; ששה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; וקנס בסך 50,000 ₪ או ששה חודשי מאסר תמורתו.

ביום 22.5.2012, ערער המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי בחיפה. פסק דינו של בית המשפט המחוזי

8. בפסק דינו קבע בית המשפט המחוזי, כי הכרעת הדין המפורטת של בית משפט השלום התבססה על העדפת גרסתם של העדים מטעם המשיבה, על פני גרסתו הבלתי מהימנה של המבקש. זאת, לאחר שבית משפט קמא בחן בעיון רב את חומר הראיות שהוצג בפניו וכן את טענות הצדדים. על אף טענות המבקש, כי הכרעת הדין אינה עולה בקנה אחד עם הוראות הדין והפסיקה, פסק בית המשפט המחוזי אחרת, וקבע כי אין כל מקום לחרוג, בנסיבות דנן, מהכלל, לפיו לא תתערב ערכאת הערעור בממצאי מהימנות ועובדה שנקבעו על ידי בית משפט קמא.
- ערכאת הערעור נדרשה, בין היתר, לטענות המבקש, לפיהן מעשיו לא הובילו, הלכה למעשה, להפחתת תשלומי המס, וכי מאחוריהם עמדה מטרה יחידה והיא לחמוק מעולן של הוראות התקשי"ר, המגבילות את גובה ההכנסה הפרטית אותה יכול לקבל המבקש, והחליטה לדחות. עוד קבעה ערכאת הערעור, כבית משפט קמא, כי אין לקבל את הטענה כי העסקה בין חברת יורני לחברת יוסקה הינה עסקה מלאכותית גרידא, להבדיל מעסקה בדויה, וקבעה כי התנהלות המבקש לאורך השנים הרבות מעידה על כוונה להתחמק ממס. בכל אופן, ניתן להחיל על העבירה בה הורשע המבקש את הלכת הצפיות, ועל כן אין ספק בדבר קיומו של היסוד הנפשי הנדרש, במבקש.
9. באשר לגזר הדין, קבע בית המשפט המחוזי, כי בית משפט קמא איזן כראוי בין השיקולים הרלוונטיים בעניינו של המבקש, וכי אין מקום להקל בעונשו, גם לאור מדיניות הענישה המקובלת בעבירות מס. בעבירות אלו, הבהיר בית המשפט המחוזי, יש מקום ליתן משקל משמעותי לעקרון ההלימה ולישקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני שיקולי השיקום, וזאת על אף טענותיו של המבקש לעניין הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר ממילא לא עמד בתוקפו בעת גזירת דינו של המבקש. ערכאת הערעור אף סברה, כי אין בגילו של המבקש משום שיקול המצדיק את ביטול עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר השית עליו בית משפט קמא.
- הבקשה
10. בפתח הבקשה לרשות ערעור, טען בא כוח המבקש, עו"ד פרופ' דן ביי, כי הכרעת הדין, שניתנה בעניינו של המבקש, מבוססת על ממצאי מהימנות ועובדה של בית משפט קמא, ואין הוא מבקש לחלוק על ממצאים אלו, במסגרת בקשה זו. ואולם, לטענתו, בהכרעת הדין שניתנה בבית משפט השלום, התעוררו מספר סוגיות משפטיות, שבית משפט קמא דן רק בחלקן, וערכאת הערעור כלל לא נדרשה להן. לטענתו, הכרעה ראויה בסוגיות אלה מובילה למסקנה, לפיה יש לזכות את המבקש מהעבירות בהן הורשע או למצער להרשיעו בעבירות חמורות פחות. בהתאמה לכך, ומשום הטעות שנפלה, לשיטתו של המבקש, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בהחלטתו לדחות את הערעור, יש להקל בעונשו של המבקש, ולבטל את עונש המאסר בפועל שהושת עליו, או לקבוע כי הוא ירצה את עונש המאסר בפועל, בדרך של עבודות שירות.

בין הסוגיות המשפטיות, אשר לדעת המבקש מצדיקות מתן רשות ערעור בעניינו, הוא מנה את שאלת היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה; האבחנה הבעייתית, לדבריו, בין "עסקה בדויה" ל"עסקה מלאכותית" והשלכותיה לעניין אחריותו הפלילית; הרלוונטיות של השאלה, האם נבע למבקש יתרון מיסוי מהפעולות המיוחסות לו, וזאת לשם הוכחת היסוד הנפשי הדרוש בעבירה; האם המבקש העביר לחברת יוסקה את השליטה בזכויות היוצרים ("ה"עץ"), ולכן חובת הדיווח על ההכנסות בגין מוטלת על חברת יוסקה, או שמא מדובר רק במסירת ההכנסות בגין ("הפירות"); האם קיים הבדל בין מיסוי דמי ניהול לבין מיסוי הכנסה מזכויות יוצרים; האם המבקש היה בעל השליטה "בעקיפין" בחברות ומכוח מעמדו זה היה עליו להגיש דו"חות לפקיד השומה; והאם נפלה טעות בקביעה כי המבקש הפקיד את הכנסותיו בנאמנות בדויה.

הבקשה שלפניי כוללת גם השגות שונות בנוגע לגזר דינו של המבקש. בין היתר, נטען, כי לא היה על בית משפט השלום ליתן משקל מרכזי לשיקולי ההרתעה, במסגרת גזירת דינו של המבקש, לאור תיקון 113 לחוק העונשין, וכי הוא טעה כשקבע, במסגרת גזר הדין, כי המבקש ניצל את מעמדו כעובד בכיר במשרדי פקיד השומה, על מנת לבצע את העבירות בהן הורשע. כמו כן, היה על בית המשפט השלום לשקול, לזכותו של המבקש, את העובדה כי הוא הסיר את המחדל הנוגע לתשלום המס בגין רווחי ההון. זאת, בשלמו את המקדמה הדרושה על פי הדין, עוד טרם שנפתחה החקירה הגלויה נגדו. תגובת המשיבה

11. בתגובה לבקשה, טען בא כוח המשיבה, עו"ד עמנואל לינדר, כי אין היא מעוררת סוגיה החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, ועל כן אין להענות לה. עוד הדגיש בא כוח המשיבה, כי הכרעת דינו של בית משפט קמא מושתתת על ממצאי מהימנות ועובדה, אשר נקבעו בהתאם לראיות הרבות והברורות שהוצגו בפניו, ומשום כך לא היה מקום להתערבות ערכאת הערעור בה, ואין הצדקה לעשות כן במסגרת בקשה זו. עו"ד לינדר אף התייחס לטענותיו הפרטניות של המבקש, והדגים כיצד, ועל אף עמדתו של המבקש, לפיה בקשתו למתן רשות ערעור מעוררת סוגיות משפטיות, המדובר בבקשה המשיגה על קביעות עובדתיות של בית משפט קמא, ולכן יש לדחותה. בקשה נוספת מטעם המבקש

12. ביום 11.3.2002, ביקש המבקש להגיש תגובה קצרה לתגובת המדינה או לחילופין לזמן את הצדדים להשלמת הטיעונים בעל פה. טרם שקיבל אישור לבקשתו, צירף המבקש לבקשתו הנוספת את עיקרי טענותיו הנוספות. במסגרת בקשתו זו טען, כי הסוגיות שמנה בבקשתו הראשונה מעוררות שאלה כלליות, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, והבהיר, כי הוא אינו מבקש לדון בפעם השלישית בשאלות העובדתיות שהוכרעו בערכאות המשפטיות הקודמות.

דין והכרעה

13. כלל ידוע הוא כי בית משפט זה לא ייטה לקבל בקשה למתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים בלבד, ורק אם זו מעוררת סוגיה בעלת חשיבות ציבורית או משפטית נכבדה, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים לבקשה, או שיש בטענות המבקש כדי להצביע על קיומו של עיוות דין בעניינו (רע"פ 1749/13 דשן נ' מדינת ישראל (14.3.2013); רע"פ 796/13 רוישד נ' מדינת ישראל (14.3.2013); רע"פ 1013/13 אבו עצב נ' מדינת ישראל (6.3.2013)).

עיון בבקשה שלפניי מעלה, כי המבקש לא הצביע במסגרתה על קיומם של טעמים כלשהם, בגינם מוצדק ליתן לו רשות לערער לבית משפט זה. דומה, כי המבקש הבין זאת עם קבלת תגובת המשיבה, ומשום כך ביקש, במסגרת "מקצה שיפורים", לבסס את טענותיו באמצעות בקשתו הנוספת, באופן שבקשה זו תעיד על חשיבותן הציבורית של הסוגיות המנויות בבקשתו הראשונה. ואולם, נסיונו לא צלח.

רובן המכריע של טענות המבקש הן השגות על קביעות עובדתיות של בית משפט קמא, למרות הלבוש המשפטי שהקנה להן בא כוחו. יתר על כן, על אף הבהרתו של המבקש, כי אין בכוונתו לחלוק על ממצאיו העובדתיים של בית משפט קמא, מרבית טענותיו בבקשה מתחילות בהצהרה, לפיה נפלה טעות בקביעות ובממצאי הערכאות המשפטיות בעניינו. מושכלות ראשונים הן, כי ההליך דנן לא נועד לבחינת טענות "ערעוריות" באופיין, בשנית, בפני בית משפט זה. עוד אדגיש, כי גם מקום בו העלה המבקש טענות משפטיות, היו אלו טענות תיאורטיות, כגון טענתו כי אין להחיל את הלכת הצפיות על העבירה בה הורשע, כאשר בית משפט קמא קבע, לאור ראיות משמעותיות, ובאופן פוזיטיבי, כי יש לייחס למבקש מטרה להתחמק ממס, גם ללא הזדקקות להלכת הצפיות, והקביעה אושרה על-ידי בית המשפט המחוזי. בקשה למתן רשות ערעור אינה מהווה אכסניה ראויה לטענות מהסוג האמור, וממילא השאלה בדבר תחולתה של הלכת הצפיות על עבירות מס הוכרעה בבית משפט זה בעבר (ראו, רע"פ 9008/01 מדינת ישראל נ' א.מ. תורג'מן בע"מ (בפירוק), פ"ד נח (4) 439 (2004); הדר חיפה בע"מ נ' מדינת ישראל (24.09.2009); רע"פ 10945/07 יגיל שירותי שמירה ונקיון (1997) בע"מ נ' מדינת ישראל (14.5.2008)). עוד יש להוסיף, כי גם העובדה כי בית משפט קמא לא בחן את כל טענותיו הרבות של המבקש, אלא התייחס, כאמור באופן מפורט, לעיקריות שביניהן, אינה מהווה הצדקה למתן רשות ערעור לבית משפט זה.

14. למעלה מן הדרוש אציין, כי בית משפט קמא, דן באריכות ובפרוטרוט בהתנהלותו העסקית של המבקש בשנים הרלוונטיות לכתב האישום, והבהיר, באופן מנומק ומשכנע, ותוך עיגון מסקנותיו בראיות חד משמעיות, כי המבקש ביקש להסתיר את מקורות הכנסותיו, מכוח בעלותו בחברות השונות וניהולן, כדי להתחמק מתשלום מס. זאת, אף אם בצד מטרה זו ביקש המבקש גם להמנע מהפרת הוראות התקשי"ר, לאור נסיונו העגום בעבר. בית משפט קמא פירט בהכרעת הדין את שיטות הפעולה של המבקש, שאופיינו ב"מרמה, ערמה או תחבולה", ואשר הוכחו באמצעות עדויות מפי שותפיו השונים וכן על-ידי מסמכים בכתב, והכל במטרה להתחמק מתשלום מס אמת. משום הכרעתו המפורטת והמנומקת של בית משפט קמא, המבוססת על מתן אמון בעדי התביעה, תוך דחיית גרסתו הבלתי מהימנה של המבקש, לא מצא בית המשפט המחוזי כל סיבה להתערב בה.
15. מבלי שיש בדבר כדי לשנות ממסקנותי, לעניין דחיית הבקשה, אוסיף, כי אכן לא ברורה קביעת בית משפט קמא, לפיה ניתן למלא אחר דרישת היסוד הנפשי בעבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה, באמצעות הוכחת רכיב של פזיזות בלבד (פסקה 41 להכרעת הדין), כאשר היסוד הנפשי בעבירה מנוסח בהוראת החוק, באלו המילים: "במזיד, בכוונה להתחמק ממס או לעזור לאדם אחר להתחמק ממס". ואולם, מעיון בהכרעת הדין עולה, כי בית משפט קמא היה מודע לעובדה, כי בנוסף לדרישת המודעות לרכיבי היסוד העובדתי, אשר מתבטאת במונח "במזיד" (ראו סעיפים 90 (א) ו-20 רישא לחוק העונשין), יש להוכיח גם כי מטרת המבקש היתה להתחמק ממס, על מנת לקיים את היסוד הנפשי של העבירה הרלוונטית (סעיף 40 להכרעת הדין, וראו גם, ע"פ 1182/99 הורוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד (4) 1, פסקה 117 (2000)). ממילא, הבהיר בית המשפט, כאמור באמצעות ראיות נכבדות, כי התנהלות המבקש נועדה להשיג את המטרה האמורה. לאור האמור, אין מקום להעניק למבקש רשות ערעור, ככל שהדבר נוגע לעניין ההרשעה בדין.
16. אין בידי לקבל את הבקשה, גם בכל הנוגע לגזר הדין, אשר הושת על המבקש. מושכלות ראשונים הן כי בקשת רשות ערעור, הנסבה על חומרת עונשו של המבקש תתקבל במקרים נדירים בלבד, ורק אם עונשו של המבקש סוטה במידה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 1756/13 תורג'מן נ' מדינת ישראל (10.3.2013); רע"פ 1453/13 צבר נ' מדינת ישראל (26.2.2013); רע"פ 158/13 עוז נ' מדינת ישראל (7.2.2013)). אין הדבר כך במקרה דידן.
17. במקומותינו השתרשה ההלכה הפסוקה, כי יש להטיל על עברייני מס עונשי מאסר לריצוי בפועל וכן קנסות כספיים משמעותיים. ברע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) נדרשתי להלכה האמורה, ושם הבהרתי כי:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס... לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן משקל הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם... עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתתפות עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי" (שם, פסקה 7. ראו גם רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל (28.1.2013); רע"פ 5906/12 עזרא נ' מדינת ישראל (9.9.2012); רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010)).

במקרה דנן, העלים המבקש מהקופה הציבורית את הכנסותיו מהחברות הפרטיות שבבעלותו, וזאת במשך שנים רבות. המבקש פעל בתחכום ובדרכי תחבולה ועורמה כשהוא דואג, באמצעות אנשי אמונו, כי למראית עין לא יחזה כל קשר בינו לבין אותן החברות. זאת, אם על ידי הסתרת שמו מהחוזים הרשמיים של אותן חברות; אם באמצעות שימוש במסמכים כוזבים; ואם באמצעות קבלת ההכנסות מהחברות שבבעלותו, כתמורה עבור זכויות יוצרים, אשר הועברה לחברה שאינה בעלת זכויות אלו והעוסקת בשיווק ובמכירת צעצועים בלבד. צדקו הערכאות הקודמות במתן משקל לחומרה למעמדו של המבקש ברשות המיסים, במסגרת גזירת דינו, שכן תפקידו האמור הקנה לו את המיומנויות והידע הדרושים לביצוע העבירות בהן הורשע, והוסיף מימד של חומרה למעשיו. ביצוע עבירות מס על ידי בעל משרה בכירה ברשות המיסים, אשר מתוקף תפקידו הציבורי היה עליו להקפיד הקפדה יתרה על דיני המס, פוגע קשות באמון הציבור ברשויות המופקדות על גביית המס, כפי שצינה גם הערכאה הדיונית בגזר דינה. המבקש, כאמור, אף לא הביע חרטה על מעשיו, ואין לראותו כמי שהפנים את חומרת מעשיו.

לאור האמור, לא מצאתי טעם להתערב בגזר הדין, שהושת על המבקש.

18. טרם סיום אבקש להבהיר, כי בניגוד לטענות בא כוח המבקש לעניין תיקון 113 לחוק העונשין, הרי שבית המשפט המחוזי היה רשאי לאשר את גזר דינו של בית משפט השלום, לאור חשיבותו של עקרון ההרתעה, אשר היווה אחד הטעמים העיקריים לגזר הדין האמור. אף שפסק דינה של ערכאת הערעור ניתן לאחר כניסת תיקון 113 לתוקפו, לא נפל כל פגם בשיקול דעתה, משום ששיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים מהווים חלק משיקולי הענישה הרלוונטית, גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ראו סעיפים 40 ו-40 לחוק העונשין), וזאת, כל עוד מידת העונש המוטל על הנאשם אינה חורגת ממתחם הענישה ההולם. הטענה, כי על פי התיקון לחוק העונשין, היה על בית משפט המחוזי לבכר את שיקולי השיקום על פני שיקולי ההרתעה, נכונה מקום שבו בית המשפט מבקש לחרוג ממתחם הענישה ההולם. ואולם, בענייננו, לא מצאה ערכאת הערעור לחלוק על קביעת בית משפט השלום, לפיה אין למצוא בנסיבות דנן שיקולי שיקום, המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה הראוי למעשי המבקש.

19. סיכומם של דברים, מסקנתי היא כי יש לדחות את הבקשה שלפניי, על כל חלקיה. הבקשה נדחתה. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 4.4.2013, עד לשעה 10:00, בימ"ר קישון. ניתנה היום, ו' בניסן התשע"ג (17.3.2013).